

Эътикоф Қуръонда зикр қилинган ибодат | Фикҳ дарслари (347-дарс)

19:00 / 25.09.2025 1284

«Эътикоф» луғатда «ушлаб қолиш», «туриб қолиш» ва «лозим тутиш» деган маъноларни ифода этади.

Шариатда эса

«Рўзадорнинг эътикоф нияти ила жамоат масжидида қолишидир».

Аллоҳ таоло:

الْمَسْجِدِ فِي عَنَاقِبِهِمْ وَأَنْتُمْ تَبْشِرُوهُمْ يَا وَلَا

«Масжидларда эътикофдалигингизда уларга яқинлик қилманг»,
деган (Бақара сураси, 187-оят).

Эътикоф Қуръонда зикр қилинган ибодат эканига ушбу оят далилдир. Бу оятда эътикоф ўтирган шахс ўз хотини ила жинсий яқинлик қилмаслиги кераклигига ва эътикоф ибодати масжидда бўлишига ҳам далил бор.

لَا يَجْرِي عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَلَّا تُقْبِلُوا عَلَىٰ مَا يَدْعُونَ لَئِنْ دَعَاكُمْ إِلَىٰ ذَاتِ الْحَيْوَاتِ الَّتِي لَا يَمَسُّهَا الْإِنْسَانُ فِي شَرِّهَا لَتَسُوْا بِهَا عُلَاقَ النَّعْلِ أَذًى لَّهَا لَا تَأْكُلُ الْبُرُودَ وَلَا يَأْكُلُهَا إِلَّا أَجْذَاءُ سَوَاحِبٍ عَلَيْهَا غُمٌ وَعَظْمٌ وَعِظْمٌ
لَا يَجْرِي عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَلَّا تُقْبِلُوا عَلَىٰ مَا يَدْعُونَ لَئِنْ دَعَاكُمْ إِلَىٰ ذَاتِ الْحَيْوَاتِ الَّتِي لَا يَمَسُّهَا الْإِنْسَانُ فِي شَرِّهَا لَتَسُوْا بِهَا عُلَاقَ النَّعْلِ أَذًى لَّهَا لَا تَأْكُلُ الْبُرُودَ وَلَا يَأْكُلُهَا إِلَّا أَجْذَاءُ سَوَاحِبٍ عَلَيْهَا غُمٌ وَعَظْمٌ وَعِظْمٌ

Оиша розияллоху анҳодан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоху алайҳи васаллам, то Аллоҳ у зотни вафот эттиргунича Рамазоннинг охирги ўн кунлигида эътикоф ўтирар эдилар. Сўнгра у зотдан кейин завжалари ўтиришди».

Бешовлари ривоят қилишган.

Эътикоф қуйидаги турларга бўлинади:

1. Вожиб.

Бунга назр қилинган эътикоф киради.

2. Суннати муаккада.

Бунга Рамазоннинг охирги ўн кундаги эътикоф киради.

3. Мустаҳаб.

Бунга юқорида зикр қилинганлардан бошқа эътикофлар киради.

Эътикоф ўзига хос алоҳида ибодат бўлиб, у ила банда қалб мусаффолигига, дунёнинг ташвишларидан узилишга, Аллоҳ таолога қурбат ҳосил қилишга ва шу каби кўпгина фазлларга эришади.

Унинг ози бир кундир.

Аммо имом Муҳаммад раҳматуллоҳи алайҳи: «Эътикофнинг ози бир оз муддат бўлса ҳам бўлади», деганлар ва шунга фатво берилган.

Ким эътикофни бузса, қазосини бажаради.

Худди нафл рўзани бузган одам қазосини тутиши вожиб бўлгани каби.

Эътикоф ўтирган одам масжиддан инсон ҳожатларидан бошқа нарса учун чиқмайди.

Ўпиш, ушлаш сабабли маний нозил қилса ҳам эътикоф бузилади.

Чунки эътикоф ҳам худди намоздек нарса. Мазкур нарсаларнинг барчаси намозни бузади.

Аммо нозил қилмаса, мазкур ишлар ўзи ҳаром бўлса ҳам, эътикоф бузилмайди.

Булар жинсий алоқага олиб борадиган нарсалар бўлса ҳам, уларда жинсий алоқанинг маъноси йўқ.

Аёл киши уйида эътикоф ўтиради.

Яъни уйдаги намоз ўқийдиган жойида. Чунки аёл киши учун энг қулай жой ўшадир.

Агар бир неча кун эътикоф ўтиришни назр қилган бўлса, ўша кунларнинг кечаларини ҳам ўтириш лозим бўлади.

Шунингдек, бир неча кеча эътикоф ўтиришни назр қилган бўлса, ўша кечаларнинг кундузларини ҳам ўтириш лозим бўлади.

Бунда шарт қилмаган бўлса ҳам, кетма-кет ўтирилади. Икки кунни назр қилган бўлса, икки кундуз ва икки кеча ўтиради.

Кундузнинг ўзини ният қилиш жоиз.

«Кифоя» китобининг иккинчи жузи асосида тайёрланди

Ушбу китоб Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2022 йил 5 октябрдаги 03-07/7013-рақамли хулосаси асосида чоп этилган.